

Z udeležbo na volitvah bomo izpolnili dolžnost, ki jo imamo po ustavi in statutu želevarne

Veliko zborovanje v Ljubljani in volitve v organe delavskega samoupravljanja

Danes se bodo v Ljubljani v novi športni hali v Tivoliju zbrali samoupravljalci iz vse Slovenije. Prišli bodo iz podjetij in ustanov, iz naše železarnе pa se bo zborovanja udeležilo 50 članov kolektiva.

Omenjeno zborovanje in volitve v organe delavskega samoupravljanja, ki bodo v sredo, 12. maja, pa sovpadajo s 15. obletnico delovanja naših delavskih svetov. Zato ima to zborovanje v Ljubljani, kakor tudi volitve, toliko večji pomen. V železarni pa oba dogodka pričakujemo z uspehi, doseženimi v zadnjem obdobju, tako pri izpolnjevanju proizvodnih nalog, kakor tudi pri utrjevanju organov delavskega samoupravljanja. V železarni imamo 29 delovnih enot, v katerih več ali manj uspešno delujejo samoupravni organi. Skoraj v vseh večjih delovnih enotah, kjer delajo na tri izmene, razen tega pa tudi v nekaterih drugih enotah sklicujejo zbere delovnih enot po izmenah, ker na ta način lažje in hitreje razpravljajo in sklepajo o problematiki, ki se pojavlja pri vsakodnevem delu.

V posameznih delovnih enotah razvijajo sistem samoupravljanja še naprej, seveda skladno z določili statuta, ki smo ga lani potrdili. Pri delavskih svetih delovnih enot imajo komisije, ki v okviru danih možnosti izpolnjujejo svoje naloge.

Na volitvah, ki bodo 12. maja, bomo izvolili polovico članov delavskega sveta železarnе in polovico članov delavskih svetov v delovnih enotah. Vendar pa s tem, ko bomo oddali glasove za naše kandidate, delo še ne bo zaključeno. Prizadevati si bomo morali, da bomo novoizvoljenim članom samoupravnih organov pomagali in jih čim bolj seznanili z nalogami, ki jih čakajo v teh organih ter da bodo kar najbolje seznanjeni s proizvodnjo ter vso ostalo problematiko v železarni. Razen tega jih bo zanimal tudi razvoj del pri rekonstrukciji železarnе. Da bi čim bolj približali pestro in obširno problematiko novoizvoljenim članom samoupravnih organov v železarni, bodo potrebni tečaji, seminarji in tudi druge stalne oblike obveščanja. S tem, ko volimo polovico novih članov DS v naši tovarni, hkrati izpolnjujemo pomembno nalogo: v mehanizmu delavskega upravljanja vključujemo veliko število članov našega kolektiva, veliko je takih, ki še niso bili v organih delavskega upravljanja, sedaj pa bodo imeli priliko, da se podrobneje seznajajo z načinom dela, pa tudi s problemi, s katerimi se delavski svet železarnе in delavski sveti delovnih enot srečujejo že dolgo vrsto let. S sedanjim načinom volitev, ko vsako leto menjamo le polovico članov v organih delavskega upravljanja, povečujemo število upravljalcev v naši železarni in lahko trdimo, da bo v prihodnjih letih še več proizvajalcev, ki bodo lahko koristno sodelovali v naših delavskih svetih in aktivno pomagali pri reševanju problematike.

-or

KONCERT V POČASTITEV 1. MAJA

V petek zvečer, pred proslavo v gledališču »Tone Čufar« so godbeniki jeseniške in javorliške godbe odigrali na Trgu Toneta Čufarja enourni koncert v počastitev 1. maja — praznika dela. Skupni pro-

gram je obsegal dela Suppeja, Norbistratha, Cristiana, Smetane in Učakarja. Kot po navadi je bilo poslušalcev malo, čeprav godbeniki s kvalitetnim izvajanjem tega niso zaslužili. Ta nastop je bil obenem dokaz, da bi lahko na Jesenicah imeli res kvali-

teten pihalni orkester, ki bi bil sposoben uspešno nadaljevati in povečati kvaliteto tradicije jeseniške glasbene kulture. Pričakujemo, da si bodo tako Jeseničani kot Javorničani prizadevali in priredili še več takih skupnih koncertov.

Poseben viličar za ASEA peč

Te dni je kolektiv Litostroja izdelal 3,5-tonski viličar s posebno napravo, tako imenovanim vrtilnim trnom z muldo. Viličar je sicer standardnega tipa, vendar je na njem mnogo tehničnih izboljšav. Bistvene izboljšave so v tem, da je razmah zadnjih koles širši, kar daje lepši tek. Vgrajena je tudi specialna hidravlična sklop-

ka, ki močno olajšuje upravljanje viličarja. Trn je montiran na teleskop in se vrti s priključeno muldo v poljubni smeri potom hidravličnega mehanizma. Viličar z dodatno napravo — vrtilnim trnom in muldo, je prvi izdelek te vrste v Jugoslaviji. Viličar je izdelan po naročilu in ideji Železarnе Jesenice. Uporabljali ga bomo za

zakladanje ferolegur in ostalih dodatkov v novo električno peč skozi vratica. Skratka, viličar bo opravljal takšno nalogo kot vlagalni stroji v martinarni. S tem bodo odpadla razna nepotrebna fizična dela, kot ročno zakladanje ferolegur in raznih ostalih dodatkov. Zaradi tega ne bodo dodatki vskladiščeni pred pečjo, temveč v za to primernih skladiščih.

Niko Bernard

ŽELEZAR

JESENICE, 8. MAJA 1965
LETO VII

Poštnina plačana v gotovini
Številka 19

Čestitali so nam za praznik dela

Kolektivu Železarnе Jesenice za praznik dela še mnogo delovnih uspehov.

Vlado Lakič
V. P. 1838/16
Babin Dub - Zadar

Vsemu kolektivu Železarnе Jesenice čestitam za 1. maj, praznik dela. Upam, da se bom kmalu vrnil v vašo sredino.

Husein Oraščanin
V. P. 7964-6
Maribor VE-3

Kolektivu Železarnе Jesenice iskreno čestitam za praznik dela, 1. maj.

Bogdan Marinkovski
V. P. 4868/17
Bihać

Prva šarža 15. maja

Po prvotnem načrtu bi morala nova električna peč 9. maja začeti obratovati. Ker je bil transformator 110/35 kW na poti od Zagreba do Jesenic poškodovan, smo ga morali vrniti v podjetje »Rade Končar«, ki ga je izdelalo. Razni postopki pri pregledovanju in ponovni usposobitvi so se zavlekli, tako da je bil šele 6. maja transformator spet pripravljen za transport na Jesenice. Zaradi tega je jasno, da ni mogoče, da bi peč začela obratovati že 9. maja, saj ga je treba na Jesenicah potem še vgraditi. Zato torej bo začela nova električna peč obratovati šele 15. maja.

Domača opeka najboljša

Konec aprila so se člani delavskega sveta šamotarne že drugič sestali. Razpravljali so o proizvodnih in finančnih problemih v marcu, največ pa o vzdrževanju strojev.

V tehničnem poročilu je bila obravnavana izpolnitev družbenega plana. Izpolnili smo ga vendar le zaradi večje proizvodnje suhih in specialnih mas, kvalitetnega programa žganja šamotne in dinas opeke pa nismo izpolnili. Podatki o kvaliteti izdelkov so zadovoljivi, le kanalska opeka je nekoliko slabša, na kar je največ vplivalo pomanjkanje surove gline Vrbica.

V marcu smo primerjali vzdržnost domače ponovne opeke s kupljeno opeko tovarne Riš v Arandelovcu in opeko iz Gostivara. Kot vedno smo tudi to pot ugotovili, da je naša domača opeka boljše, tako proti dragi opeki iz Arandelovca za dve šarži in pol, proti gostivarski pa kar za pet šarž. Iz poročila je bilo razvidno, da je bila kvaliteta surovin v glavnem dobra, razen surove gline iz Brežic, ki pogosto ni odgovarjala in smo imeli težave pri nadaljnji predelavi. Zastoji v proizvodnji, ki jih ni bilo malo, so bili v glavnem posledica pomanjkanja delavcev. V tehničnem poročilu je bilo na koncu omenjeno še popravilo 80-tonske peči, ki ga je opravila Vatrostalna. Peč odlično obratuje.

Iz finančnega poročila je bilo razvidno, da smo v prvem tromesečju za več kot 13 milijonov znižali stroške in sicer pri vložku za 9 milijonov, pri predelovalnih stroških skoraj za 2 milijona ter z večjo uporabo odpadkov skoraj za 3,5 milijona dinarjev.

Kdaj diesel lokomotive?

V bližini železniške postaje na Jesenicah stanujoči so pričakovali, da bodo po elektrifikaciji rešeni neprestanega ropota in puhanja parnega stroja, ki premika na južni strani po postajnem izvlečnem tiru. Nekateri so celo prepričani, da je železnica uredila svoje in da je to tovarniška lokomotiva na rudnem dvoru, ki dela tak hrušč... Kljub elektrifikaciji se tu ni nič spremenilo. Postajna premikalka puha dalje, z manjšo močjo pa ji v bližini pomaga tudi naša. Vendar to ne bo stalno tako! Predvidena je namreč predelava jeseniškega kolo-dvora tako, da na to stran sploh ne bo več premika, ker bodo podaljšali in v izvlečni tir zvezali tire na severozapadni strani. Ves premik bo torej le na eni strani in še tega pravijo, da bodo opravljali z diesel lokomotivo... Tudi na rudnem dvoru bomo premikalno delo zmanjšali. Predvidoma v dveh letih bomo na kip-napravo vlačili vagonne z žično vrvo, s pomočjo vretena. Lokomotiva bo vagonne le še sortirala po kvaliteti rude in jih ločevala od koksa, pozimi pa jih po skupinah dovažala in odvažala pri odtajevalnici.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da bi se morali člani delavskega sveta bolj zanimati za poročila o gospodarjenju ter vzroke dobrega ali slabega gospodarjenja in o njih razpravljati. Vsa poročila so člani DS v celoti potrdili.

V razpravi o problematiki vzdrževanja je predsednik delavskega sveta Stefan Rus omenil kritično stanje strojev, pomanjkanje raznih nadomestnih delov, pomanjkljivo izvajanje sprejetih sklepov DS o vzdrževanju, neurejenosti kartoteke nadomestnih delov in podobno.

Asistent vzdrževanja je v problematiki omenil pomanjkanje prostorov, slabo realizacijo naročil s strani OZOD, ker v glavnem pospešujemo le dela za valjarno Bela in pomanjkanje kvalitetnih ključavničarjev, ki bi morali biti pri svojem delu bolj samostojni. Iz razprave lahko povzamemo, da so po-

gosto slabo opravljena dela vzrok zastojem. Po drugi strani pa vodstvo vzdrževanja obrata premalo kontrolira opravljena dela. Omenjeno je bilo popravilo prevoznih vozičkov ter vzdrževanje in mazanje, kar velja tudi za druge stroje. Proizvajalci temu posvečajo premalo pozornosti.

V splošni razpravi je bilo omenjeno tudi kritično pomanjkanje delavcev. Prav tako zanimiva je bila izjava žgalca peči, ki je povedal, da ponoči stalno prihajajo sodelavci iz drugih obratov in spijo v pečeh. Poziva, naj se odstranijo, kratkomalo ne ubogajo.

Člani delavskega sveta so sprejeli predlog HTV, da naj normativ zaščitnih sredstev za delovna mesta mlinarji in dovažalci, z ozirom na mletje koksa, karborita in ostalih specialnih mas, predvideva tudi srajce, saj pri tem delu nastane precej prahu.

aR.

S pesmijo v mesec mladosti

Med številne interne proslave v počastitev praznika dela spada tudi prvomajska proslava v socialno-zdravstve-

nem domu »Dr. Franceta Berglja«. Tisti, ki so majskega razpoloženja najbolj potrebni, so napolnili dvorano doma in z zanimanjem sledili besedam direktorja Lojzeta Sokliča, ki je govoril o važnosti praznovanja praznika dela po vsem svetu in je čestital vsem oskrbovancem in osebju k 1. maju. Resni obrazi poslušalcev pa so postali polni vedrine ob nastopu komornega zbora Svobode Jesenice, ki je priredil koncert slovenskih narodnih pesmi in pesmi tujih narodov. Hvaležni poslušalci so se počutili pomlajene in z njihovih obrazov je vela radost z zadovoljstvom in hvaležnostjo istočasno. Po koncertu so se nastopajoči radi

odzvali vabilu poslušalcev in ostali med njimi v prijetnem enournem kramljanju in skupnem prepevanju domačih pesmi. Pevcem, ki so prinesli med oskrbovance doma majskega razpoloženje, so se ob slovesu zahvaljevali in jih še vabili medse. Bilo je lepo, kajti peti tistim, ki so pesmi in kulturnega razvedrila najbolj potrebni, je najlepše!

NAJPREJ STARO, NATO SUROVO ŽELEZO

V četrtek, 22. aprila, je prišla na Reko ladja s 5.500 tonami starega železa. Isti dan sta pripluli v Koper dve ladji s surovim železom, še ena pa pet dni pozneje. Dokler na haldi ne bo novih žerjavov, nimamo možnosti, da bi sproti razkladali tako velike količine starega in surovega železa. Zato smo se dogovorili, da smo dobili dnevno poleg starega železa le 10 vagonov surovega železa, kolikor ga dnevno približno porabimo. Ko bomo staro železo nehali prejemati, bomo dnevno dobivali po 20 vagonov surovega železa, kar nam ne bo težko razložiti

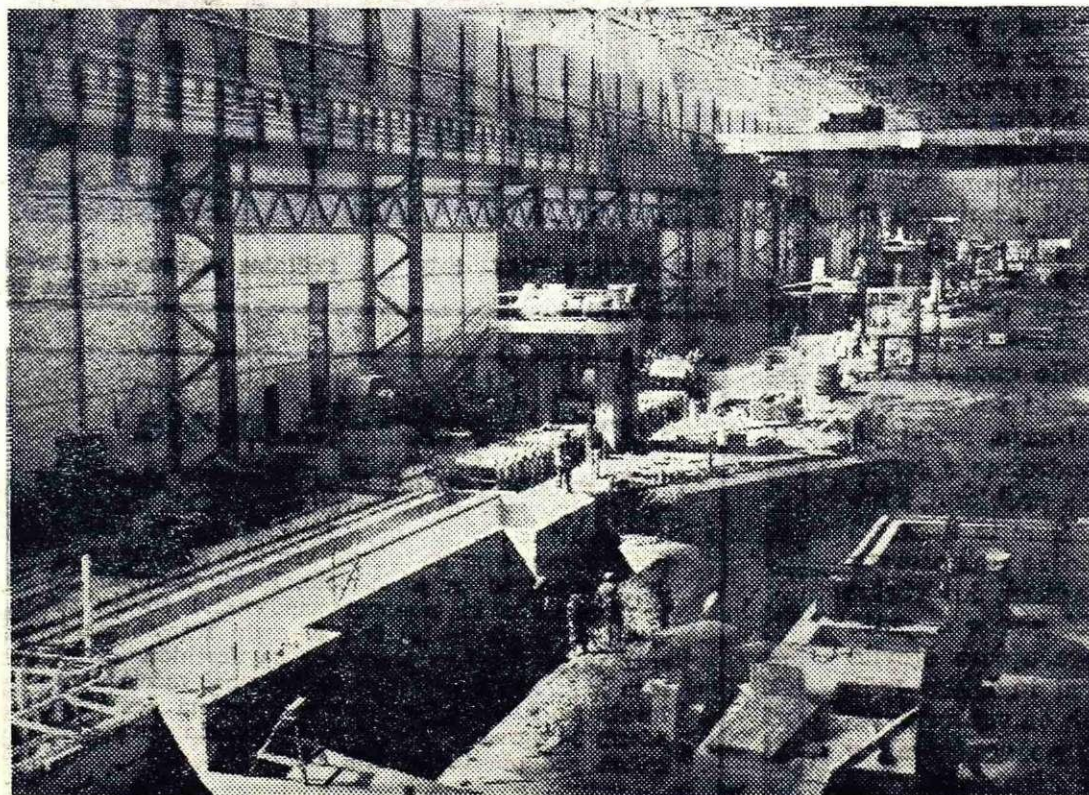
**V sredo,
12. maja
vsi na
volišča**

Ob dnevu zmage

9. maja 1945 je bil končan boj za socialno in narodno osvoboditev jugoslovanskih narodov. Sovražnik je bil premagan. Naši narodi so se oddahnili in borci, ki so se ponosno in zmagovalno vračali, obsuli s cvetjem. Mati je objela sina, žena moža in sin očeta partizana.

9. maj je letos postal državni praznik. Proslavili ga bomo slavnostno. Številne prireditve bodo po vseh šolah v občini. Osvoboditev izpod fašističnega jarma pa ne bomo proslavljali samo 9. maja, temveč vse leto. V okviru 20-letnice osvoboditve in 30-letnice starke železarjev bomo skupaj z radovljiško občino organizirali številne manifestacije, med katerimi bo brez dvoma najpomembnejša 25. julija na Jesenicah na športnem igrišču pod Mežakljo.

B.

B. Z gradbišča na Belškem polju. Bluming in steckel valjarna (valjarna gredic).

Vpihovanje prašnatih snovi v SM jeklo

Postopek vpihovanja prašnatih snovi se v raznih panogah industrije že več let s pridom uporablja. Prav tako ta postopek z ozirom na dvig proizvodnosti z uspehom uporabljajo v metalurški industriji. Stalno se razvija in dopolnjuje. Osnova tega postopka je v vpihovanju koksa, žvepla in drugih snovi v talino. V jeklarstvu omenjeni postopek uporabljamo predvsem za vpihovanje koksovega prahu v jeklo (v peč) za preddezoksidacijo jekla za naogljicene šarže, za vpihovanje žvepla v talino, pri izdelavi jekla za avtomatsko obdelavo ter za vpihovanje raznih soli v talino (v ponovco), pri čemer se čistost jekla močno izboljša.

Izvedba preddezoksidacije z vpihovanjem koksa v talino nam na eni strani omogoči prihranek na ferolegurah, na drugi strani pa dosežemo večji izplen legiranih elementov ob končni dezoksidaciji jekla. Okrog 0,6 kg zmlatega koksa na tono jekla zadostuje za občuten padec kisika v jeklu, medtem ko odstotek ogljika ne narašča. Kot sem že omenil, izkazuje postopek vpihovanja koksovega prahu v jeklo poleg zmanjšanja kisika še povečanje izplena mangana, silicija in aluminija.

V sodelovanju z raziskovalnim oddelkom smo v marcu tudi v naši jeklarni začeli poskusno uvajati omenjeni postopek. Kot prvo fazo dela

smo vpihovali koksov prah v jeklo za kotlovsko pločevino za preddezoksidacijo. Suh zmlat koks (zrnatost pod 3 mm) smo vpihovali okrog 10 minut pred prebodom v talino jekla. Porabili smo 0,6 kg koksa na tono jekla, pritisk osušenega zraka za vpihovanje se je gibal okoli 3,2 atmosfere pri uporabi 3/4" cevi. Poraba zraka je znašala okrog 20 litrov na kg koksa, v kopel smo dovedli okrog 0,7 kg koksa na sekundo. V času pihanja je prišlo le delno do kipenja žlindre, kar pa je seveda odvisno predvsem od globine potopitve cevi za pihanje. Če je cev potopljena manj kot 30 cm v kopel, pride do večjega kipenja žlindre.

Pred in po taljenju jemljemo probo na kisik ter na izkuhanje jekla; 5 minut čakanja za pihanjem zadostuje za vzpostavitev ravnotežnosti med pogojev med talino in žlindro, to je reagiranje ogljika iz koksa s kisikom v jeklu. Detajlne analize probnih šarž z ozirom na mehanske lastnosti so že v teku. Toda že prvi podatki pri ugotavljanju žilavosti povedo, da je postopek pozitiven. Pri šaržah za kotlovsko pločevino se žilavost giblje okoli 6 — 9 kgm/cm², medtem ko je bilo opaziti pri analiziranju ene izmed probnih šarž A 4458 porast žilavosti na 10 — 12 kgm/cm². Poleg omenjenega prihranimo tudi 250 kg silikozrcalovine, ki bi jo v nasprotnem primeru dodali v jeklo za izvedbo preddezoksidacije. Ob zaključku bi še enkrat poudaril prednosti postopka vpihovanja koksa v talino:

1. Z vpihovanjem se poveča izplen legiranih elementov pri končni dezoksidaciji.
2. Izboljšajo se tudi fizikalno kemične lastnosti jekla — kot na primer porast žilavosti. Za izvedbo preddezoksidacije z vpihovanjem koksovega prahu dosežemo na ferolegurah (silikozrcalovine).
3. Postopek vpihovanja poleg ostalega z delno mehancizacijo olajša težko ročno delo.

inž. Drago Ravnik

ZAHVALA

Sodelavcem in delovodju Iužilnice se najlepše zahvaljujem za spominsko darilo, ki sem ga prejel ob mojem odhodu v pokoj in jim želim še veliko delovnih uspehov.

Mirko Lasnik
upokojenec

Zahvala kolektivu valjarne 1300

Delavci prve skupine iz valjarne pločevine Zemun smo bili na praksi od 1. do 29. aprila v valjarni tanke pločevine na Javorniku. Zahvaljujemo se valjavcem ter ostalim članom kolektiva valjarne 1300 na Javorniku za njihovo gostoljubnost in požrtvovalnost. Potrudili so se, da bi nas naučili čim več, da bi lahko čim boljše izpolnjevali naloge v naši novi valjarni v Zemunu. Ob koncu želimo kolektivu valjarne 1300 novih delovnih uspehov in se jim za njihovo pomoč še enkrat zahvaljujemo.

Za prvo skupino delavcev iz Zemuna
JOVO PRGIĆ

Obiskali so nas

— g. dipl. inž. Kurt Hoffmann, direktor firme Krupp iz Essena, skupaj s sodelavci inž. Windschieglom, inž. Aleksandrom in inženirjem Forsterjem v zvezi s ponudbo firme Krupp, da za nas izdela projekte za kaldo konvertor;

— g. dr. inž. Pietro Pettrilli s sodelavci firme Safau Udine zaradi pogovorov o industrijski kooperaciji med železarskimi podjetji videmske pokrajine in Slovenije;

— g. Fritz Fherm, Peterson in Lundström, strokovnjaki ene izmed največjih švedskih železarn, na naše povabilo zaradi strokovnih nasvetov in posredovanja lastnih izkušenj pri proizvodnji jekla v kaldo konvertorju. Obljubili so nam vsestransko strokovno pomoč, kakor tudi izobraževanje naših kadrov;

— g. Franz Hödl od firme UTP Schweissmaterial-Gesellschaft z Dunaja zaradi razgovorov glede sklenitve pogodbe za ko-

operacijsko sodelovanje. Naše podjetje naj bi izvozilo po naročilu te firme določeno količino oplaščenih elektrod, uvozili pa bi varilne elektrode za potrebe našega tržišča, ki jih naša železarna ne izdeluje;

— g. Klara Sentpeteri od firme Komplex iz Budimpešte zaradi nadrobnejših podatkov za turbinno in parni kotel, ker nam ta firma želi ponuditi te naprave;

— g. Walter Pösch od firme Zimmermann & Jansen v zvezi s sklenjeno pogodbo za dobavo kaverperske armature;

— g. inž. Moosbrugger od firme Tyrolit iz Avstrije zaradi preizkusa brusnih plošč na novem brusilnem stroju na Javorniku;

— g. inž. Low od firme Westinghouse, ki se je pridružil vodjem montaže novih obratov na Belškem polju. Nadziral bo montažo elektro opreme. Pri nas se bo zadržal predvidoma do konca leta.

Nesreče

PLAVZ

Alojz Rus, upravljač kaverperjev, je ročno odpiral drsnik za vroči zrak in pri tem ga je udarila ročica nad levo oko.

Jože Gregorčič, topilec, je zapiral žilindarno odprtino, ko mu je žilindra brizgnila v oko.

MARTINARNA

Avgust Božič, tehtalet tekočega grodlja, se je pri pregledovanju grodlja v ponovčarski splošni in si poškodoval levo nogo v kolenu.

Janko Vičar, razbijalec — nakladalec pod »Sava« žerjavom, je padel na staro železo, ker mu je spodrsnilo. Poškodoval si je prsni koš ter odrgnil desno nogo pod kolonom.

Zahib Harbaš, pomočnik ponovčarskega zidarja, je rezal kovinski trak, ki se je močno zvnil in ga udaril na čelo.

Miroslav Jonke, učenec v martinarni, je hotel stopiti na vlagalni stroj, ko mu je spodrsnilo in si je poškodoval desno roko v rami in na komolcu.

Pero Popović, nakladalec starega železa, si je poškodoval palec leve roke pri nakladanju grodlja v koritne vozove.

Franc Janša, operativec v livni jami, je premaknil kretnico. Pri tem si je močno poškodoval četrti prst desne roke.

Čerim Mušić, jamski pomočnik, si je pri zapenjanju lijakov poškodoval prst desne roke.

ELEKTROPEC

Milan Bauman, topilniški pomočnik, je odvijal kolo vijaka, ki drži elektrodo in pri tem stal na dviznih stopnicah. Topilec je spustil navzdol nosilec in pritisnil poškodovancu prste desne noge.

LIVARNE

Franc Kanalec, kokilar plaščar, je jemal iz vlitega kalupa livno čašo; ker je bilo previsoko, ni videl, da je polna tekočega železa. Ko jo je nagnil, se je polil in opekel na obe roki.

Čestitali so nam za praznik dela

Ob 1. maju, prazniku dela, vam želim pri nadaljnjem delu in izpolnjevanju letnega načrta mnogo uspehov. Vsem članom kolektiva železarne srečno in veselo praznovanje.

Mirko Žmitek
V. P. 6592/32
Niš VE-6

Iskreno vam čestitam za 1. maj, praznik delovnih ljudi in želim še veliko delovnih uspehov.

Janez Rabič
upokojenec
Dovje 72

Prvomajski pohod na Čepovan

V zgodnjih jutranjih urah 1. maja smo se pričeli zbirati na jeseniški železniški postaji taborniki in tabornice, ki smo bili namenjeni na partizanski pohod v Čepovan. Nekateri v krogih, drugi brez njih, toda vsi z boršami ali nahrbtniki, ki so bili polni vsakovrstne hrane in priborjškove, kar so nam pripravile skrbne manice. Do odhoda se je zbralo 60 tabornikov in tabornic iz odreda Jeklarjev na Jesenicah.

Bili smo veseli in željno smo pričakovali, kaj nam bo prinesel dan, ki je pred nami. Z vlakom, ki je bil namenjen do Nove Gorice, smo se peljali do Mosta na Soči. Tam smo izstopili in vsi polni moči krenili na pot. Cesta se je leno vzpenjala v hrib. Na vrhu se je pred nami odprla ozka dolina. Iz hiš, ki so raztresene ob cesti, so nas zvedavo opazovali prebivalci. Spraševali smo jih, koliko je še do Čepovana. »Se sedem kilometrov«, so nam odgovorili. S šalo in smehom smo teh sedem kilometrov kar hitro premagali. Pogled na obcestno znamenje, kjer je pisalo Čepovan, nas je vse zelo razveselilo. Naši tovariši iz drugih odredov so nas že čakali. Skupaj se nas je zbralo okoli 200 tabornic in tabornikov z Jesenic, Žirovnice, Kranjske gore, Kranja, Škofje Loke, Tolmina in Vranskega pri Celju. Brž smo se udomačili. Namestili smo se v dveh velikih senikih in si pripravili ležišča za prenočevanje. Pozneje smo si ogledali Čepovan. V popoldanskih urah smo pripravili velik taborni ogenj. Kmalu za tem je bila večerja in vsi smo se je razveselili, saj smo bili že pošteno lačni.

V mraku smo prižgali taborni ogenj, ob katerem se je zbralo mnogo domačinov in vsi udeleženci pohoda. Po taborniškimi himni so bile na programu pesmi, recitacije, šale in druge zanimive točke. Znani partizan iz Čepovana, tovariš Jelen nam je pripovedoval, kako je primorsko

ljudstvo trpelo in kako so se primorski partizani borili za svobodo. Povedal nam je tudi, kaj vse so morali v času okupacije prestat prebivalci Čepovana, saj sta ostali celi le dve hiši v vasi. Pozneje je še dolgo odmevala partizanska, taborniška in narodna pesem od pobočij nad Čepovanom.

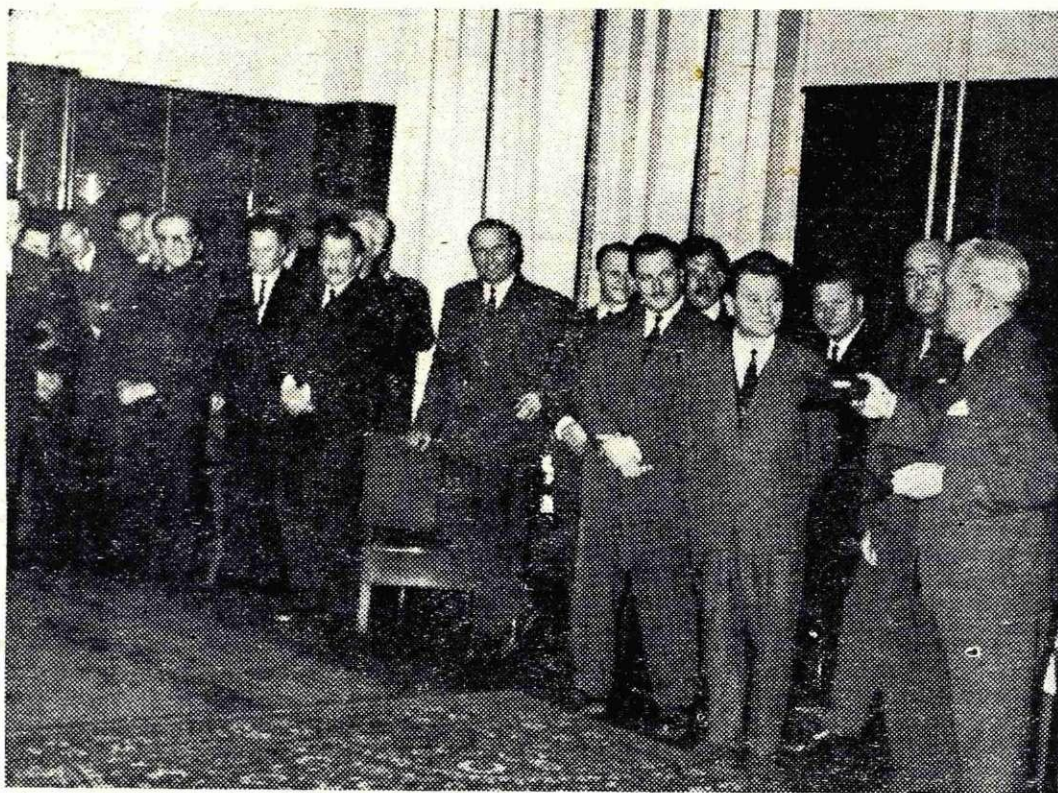
Naslednje jutro smo bili spet pripravljeni na pohod proti Novi Gorici. Pred nami

je bila ista slika kot prejšnji dan: raztresene hiše ob cesti in majhne njive v kotanjah. Tokrat se je pot bolj vlekla, ker smo bili že utrujeni, a vseeno dobre volje. Po peturnem pohodu smo se ustavili v Solkanu pri Novi Gorici. Imeli smo še več kot štiri ure časa, zato smo si ogledali to zanimivo mesto, polno primorske idile. Zvečer smo se z vlakom odpeljali domov ter si s petjem in igranjem krajšali čas in tako je naš sicer dolgi pohod hitro minil. Razšli smo se z željo, da kmalu spet obiščemo kak znan partizanski kraj.

Erni Gregorčič

Osnovna šola

»Tone Čufar« Jesenice

Po občnem zboru Društva varilne tehnike so na Bledu podelili zaslužnim članom odlikovanja

JESENIŠKA KOMN in njeni problemi

S seje občinske skupščine

Ponovna razprava o finančnem načrtu sklada za zdravstveno zavarovanje

Na svoji zadnji seji pred volitvami je občinska skupščina obširno in temeljito razpravljala o finančnem načrtu sklada za zdravstveno zavarovanje, ki ga je sprejela skupščina komunale skupnosti in predložila občinski skupščini v potrditev.

Takrat je občinska skupščina potrditev predloga za povečanje osnovne stopnje

zdravstvenega zavarovanja od 8,0 na 8,5 %, kar predstavlja povišanje planiranih potreb za 774 milijonov din ali 34 % več kot v letu 1964, zavrnila z motivacijo, da je ob razložitev za tako veliko povečanje potrebnih sredstev premalo temeljito obrazložena.

Na svoji drugi skupni seji obeh zborov, ki je bila pretekli teden, je občinska skupščina spet imela na dnevnem redu isti problem. Komunalni zavod za socialno zavarovanje Jesenice je dostavil odbornikom še dodatno obrazložitev k finančnemu načrtu sklada za zdravstveno zavarovanje, iz katere pa ni bilo razvidno dosti več kot to, da bodo po vsej verjetnosti še ta sredstva, ki jih predvideva letošnji načrt izdatkov, premajhna. Razprava, ki se je razvila, je bila spet zelo dolga in vrstili so se govorniki, ki so utemeljevali takšne potrebe za sredstvi z različnimi zelo tehtnimi argumenti, pa spet drugi, ki se jim je takšno povišanje kljub vsemu zdelo previsoko. Končno je skupščina s pičlo večino pri glasovanju odobrila predlagano povečanje

osnovnega prevka datnega prisrka za no zavarovan

Med ostalimi občinskimi redi je tudi del sveta trgovca »Univerzal«, se trgovskemu podjetju »notehna« v Celju, so bili navedeni to jitev v mater, do nem odborniki, so l tehtni ter optično zani. Brez dva pa ni vzrok pripove ta lahko podjetje »Univerzal« v »Kovitehne« med drugim t gros teremu naša lezar bavlja razne elke, lo z izdelki ezarn tem znatno večal promet. S tega t naša občina pla do dohodkov v sem p nu, ki so se zdaj drugih grosist odu druge občine.

Jubilant

V maju bodo naši sodelci: F. nica — 10.naja; — 24. maj IVAN in PAVELIARTI Iskrenoestitar

Od enorazrednice do štirirazrednice Oris zgodovine jeseniškega šolstva

Kosova graščina, ki jo je od Kranjske industrijske družbe odkupila jeseniška občina za 10.000 goldinarjev, je torej bila namenjena za jeseniško šolo, čeprav ni bila zidana v ta namen, a je vsaj za trideset let začasno rešila problem stalne šolske stavbe za razvijajočo se ljudsko šolo na Jesenicah.

Gradič je dvonadstropen, ležec ob vznožju Mirce, na pobočju katere so v teku stoletij Murovčani zgradili svoje lesene hiše. Mimo Kosove graščine so leta 1843 razširili ozko cesto iz Radovljice proti Dovjemu, Podkorenu in čez Podkorensko sedlo. Staro graščino, last gospodov Belopeških, je novi lastnik Francišek Kos dal delno prezidati, zunanost pa olepšati v renesančnem slogu; nad glavnimi vrati je v prvem nadstropju balkon, nad njim je vzidan grb Belopeških gospodov, pod njim pa letnica 1823, ko je obnova bila gotova; zaradi tega je Pokornov zapis, da je Kosova graščina tega leta bila zgrajena, gotovo napačen. Iz velike pritlične veže vodi

stopnišče, ki ga nosijo kamniti stebri, v prvo in drugo nadstropje; stopnice so iz svetlozelenkastega kamna iz kamnoloma vasi Peračica pri Brezjah; ta vulkanska kamenina je zmes peska in pepela; strokovno se imenuje peračinski groh ali andezitski tuf (podatek prof. Marije Kuhelj na jeseniški gimnaziji).

Ni znano, kam je graščak Kos spravil staro grajsko pohištvo, ali ga je delno razprodal, ko je gradič moral sprazniti, da se je jeseniška šola lahko vanjo vselila iz dotadanjše zasilne učilnice v Ahčinkini hiši. Tudi ni znano, ali je občina takrat nabavila novo šolsko opremo; delno jo je pač morala, ker staro šolsko pohištvo ni zadoščalo za več razredov, oziroma oddelkov.

Leta 1882 je bila dotakratna enorazrednica razširjena v dvorazrednico, saj je štela že 126 rednih učencev (61 dečkov in 65 deklic), medtem ko za ponavljalno šolo ni podatkov za leto 1882, niti za leto 1881. Po nepopolnih podatkih sta leta 1882 poučevala učitelja France

Medič in že omenjeni nadučitelj Anton Majer, ki je služboval kot šolski vodja od leta 1882 (pri Pokornu od leta 1883, kar bo napaka) pa do leta 1889.

Sporna je tudi letnica, ko se je dvorazrednica preselila v Kosovo graščino; 1883 ali 1884. Zgodovinar Pokorn piše letnico 1884, medtem ko jo je jeseniški učitelj Stanko Lampič (danes šolski upravitelj v Kovorju pri Trzinu) v svojem orisu zgodovine šole na Jesenicah leta 1939 zapisal letnico 1883; podatek je črpal iz takratne šolske kronike, ki pa je danes izgubljena. Morda pa ne bo napačen sklep, da so šolo preselili v začetku šolskega leta 1883/84. Leta 1883 je bilo učencev že 158 (77 dečkov in 81 deklic), v ponavljalni šoli pa 38 (20 dečkov in 18 deklic).

Po odhodu Franca Mediča na Dolenjsko je bila nameščena učiteljica Ludovika Donati leta 1883 (Pokorn navaja letnico 1884); rojena v Ljubljani, kjer je leta 1877 končala učiteljsko pripravnico — stara komaj 18 let — je dve leti poučevala kot

pomožna učiteljica v Šentjerneju na Dolenjskem, leta 1879 pa je bila premeščena v Bohinjsko Bistrico, od tam pa na Jesenice, kjer se je poročila s Čretnikom, načelnikom železniške postaje na Javorniku; 22. oktobra leta 1897 pa se je posvetila izključno svoji družini in odšla v pokoj (Pokorn).

»Dvorazrednica pa ni zadostovala dolgo časa, ker že 24. sept. 1887 je bila razširjena v trirazrednico, kajti število učencev redne šole je naraslo na 161 in 21 učencev ponavljalne šole. Zato je 15. sept. 1887 prišel učitelj Josip Korošec kot tretja učna moč na Jesenice, ki pa je tod učiteljeval le do 4. jan. 1888, ko je odšel službovat v Skočjan pri Turjaku na Dolenjskem, kjer je postal samostojen ali stalni učitelj, ko je po dvoletnem učiteljevanju opravil strokovni izpit. — Šele v jeseni leta 1888 (13. septembra) je nastopil učiteljsko službo Rudolf Pirš, ki pa je poučeval le do 15. marca 1891; zakaj je odšel med šolskim letom in kam, za to ni podatkov.

Šola je vedno lepše uspevala, ker je dobivala vedno boljše in izvežbanejši moči, ki so delovale v blagor jeseniške mladine, ugotavlja Pokorn z velikim zadovoljstvom.

Kaj je bil vzrok temu napredku v strokovni izobrazbi učiteljev, ko

pa so pred desetletji pouk kovniki (meznarjiki so šem primeru konča kom rede ljudske šole - triviza

Odgovor na to prašali mo v brošuri »Šolski s Slovenskem od 17—1963« leta 1964 izdal Frate Ost natelj Slovenskega šolske; v Ljubljani.

Drugemu avstrijskemu zakonu, ki se je imenoval »šolska ustava« (vstal je 1805—1869, pripravil ga nec Jožef Špendov je sl — novi šolski zakon leta 1 zahteval kot strokovno učiteljev štiri letni učite slovenskem ozemlju so bi 1870 odprta učiteljska v Celovcu, Mariboru in Kop bilo od leta 1909 v Gorici odstavek iz navedene raz vajam dobesedno: »Novi kon z dne 14. maja 1889 je dolga desetletja zadževani razvoj. Temeljna izpremen vem zakonu je bila ta, d postale državne in občinsk ve, ukinjen je bil patro učitelji pa uslužbeni deže smeli več opravljati ce službe in postali so form odvisni od duhovščine. Šol

ja prevka in do-
prista za social-
ovan

italim očkami dnev-
a je spščina potri-
i sk delavskega
govsja podjetja
l, se pripoji
nu pjetju »Kovi-
v Cel, Razlogi, ki
ivede za to pripo-
natemu, dostavlje-
rnika, so bili zelo
optistično prika-
: dva pa je glav-
pripove ta, da bo
ljetje Univerzal« v
čovinhe», ki je
im ti grosist, ka-
ša elezarna do-
me jelke, trgova-
lki ezarne in s
no večalo svoj
tempa bo tudi
ia pla do večjih
v svem proraču-
se zdaj preko
osist odtekali v
me.

K.

Na Koroški Beli je vedno več stanovanj za naše sodelavce!

MOJSTRANA ZA TURIZEM

Mojstrana z okolico postaja za turizem iz leta v leto privlačnejša. Ob pomoči krajevnih organizacij je uspelo Turističnemu društvu Jesenice in njegove okolice ter privabiti v minulem letu v Mojstrano rekordno število domačih in tujih gostov. Zasluga za tolik porast turizma v Mojstrani gre prelomnici dejavnosti turističnega društva in članom sedanjega upravnega odbora.

V nedeljo popoldne je bil v dvorani naravnega zdravilišča »Triglav« v Mojstrani redni letni občni zbor Turističnega društva Dovje-Mojstrana. V bogatih in skoraj prenatrpanih poročilih je bila prikazana dejavnost dru-

štva, ki predstavlja za turizem v Mojstrani z okolico velik napredek. Člani in prebivalci Mojstrane in Dovjega, ki so dvorano »Triglav« napolnili, so z navzočnostjo in sodelovanjem v razpravi pokazali veliko zanimanje za turizem, ki predstavlja tako za društvo kot za večino prebivalcev z ozirom na odajanje zasebnih sob važen vir dohodkov. Svoj obstoj je dokazala tudi društvena menjalnica tujih valut, čeprav zanjo tujci skoraj niso vedeli.

V razpravi, v kateri so poleg domačinov sodelovali tudi predstavniki Turističnega društva Jesenice in Hor-

tikulturnega društva Jesenice, so govorili o važnosti odnosa do tujcev, o nujnosti turistične prevzgoje prebivalcev, o potrebi sodelovanja med vsemi turističnimi društvi občine Jesenice, o nujnosti sodelovanja s Hortikulturnim društvom Jesenice, o potrebi ustanovitve občinske turistične zveze, o nujnosti pridobitve sob za goste, saj je bila lansko leto dosedanja kapaciteta povsem izkoriščena, o pomanjkanju perspektiv, pomanjkljivi propagandi in podobno. Po razpravi so sprejeli program dela za letošnje leto, njegova realizacija pa bo nov doprinos k dvigju turizma v jeseniški občini. Dosedanji odbor so izpopolnili z nekaterimi vidnejšimi turističnimi delavci z Dovjega in iz Mojstrane. Sklepati je, da bo uspelemu običnemu zboru sledila še uspešnejša turistična sezona v Mojstrani in njeni lepi okolici. U.

Obvestilo

Turistično društvo Jesenice obvešča v zvezi z odobravanjem kreditov zasebnikom za pospeševanje turizma, da se krediti, ki jih določa odlok o kreditih zasebnikom za povečanje zmogljivosti in izboljšanje pogojev za sprejemanje turistov na prenočišče in hrano, lahko odobravajo poleg gostinskim podjetjem tudi zasebnikom, ki so lastniki oziroma najemniki stanovanj. Zasebnikom, ki imajo možnost nuditi turistom prenočišče in hrano, lahko odobri Komunalna banka kredit za nakup opreme, posteljnine, napeljave vodovoda, električnega toka, ureditve sanitarij in podobnega. Interesenti dobe nadaljnja navodila v pisarni Turističnega društva Jesenice, ki nudi tudi potrebne obrazce in daje poročila za najem kredita.

Turistično društvo
Jesenice

Prve narcise že vabijo

Predsednik Skupščine občine Jesenice Ludvik Slamenik je sklical pred prazniki posvet v zvezi s pripravami na letošnji mesec narcis. Predstavniki društev, organizacij in trgovsko-gostinskih podjetij so se strinjali z mnenjem, da se je treba na to važno turistično prireditev čim bolj pripraviti, ker je za mesec narcis iz leta v leto večje zanimanje. Obisk meseca narcis, ki ga bodo letos organizirali Turistično društvo Planica pod Golico ter Jesenice in Planinsko društvo Javornik-Koroška Bela, bo letos od 9. do 23. maja. V nedeljo, 9. maja bo ob 14. uri v Planini pod Golico otvoritev meseca narcis s kulturnim programom. Naslednjo nedeljo bo otvoritev tedna narcis na Pristavi v Javorniških rovtih, v Planini pod Golico pa osrednja prireditev z izvolitvijo »Miss narcis«. V nedeljo, 23. maja, pa bo v Planini pod Golico in na Pristavi zaključna prireditev. V vseh dneh bo omogočen množičen obisk narcisnih poljan v jeseniških, plavških in javorniških rovtih, ob nedeljah pa v Planini pod Golico in na Pristavi ljudsko rajanje s plesom med narcisnimi poljanami. V Planini pod Golico bodo v okviru meseca narcis organizirali tudi nekaj predavanj o turizmu pri nas, ki bodo ilustrirana z barvnimi diapozitivi.

Prireditelji vabijo v raj pod Golico med narcisne poljane, prosijo pa vse obiskovalce, da čuvajo našo planinsko floro in da šole izletov med narcisne poljane ne organizirajo ob nedeljah.

OBVESTILO

V soboto, 8. maja, bo ob 18. uri zvečer v mali dvorani pri Jelenu otvoritev razstave likovnih del akademskega slikarja Staneta Kumarja iz Ljubljane. Vljudno vabljeni!

50-letniki

najubodo raznovali 50 let rojstva naslednji delci: FELIKS MAVER, mehanična delav-
10. maja; ALOJZ BIZJAK, varnostna služba
maja; IVAN KRAJZELJ, žičarna — 28. maja
EL MARTINJAK, Javornik I — 30. maja.
enoestitamo!

setlej poučevali cer-
arji) ki so v najbolj-
ončah komaj tri raz-
ole - trivialke?

to prašanje najde-
»Šolski sistemi na
177-1963«, ki jo je
Frane Ostanek, rav-
tega šolskega muzeja

strijskemu šolskemu
e imoval »Politična
(večal je od leta
ravil pa ga je Slove-
dov) je sledil tretji
akor leta 1869. Ta je
trokonožno izobrazbo
tniki učiteljskega; na
mljso bila že leta
teljiča v Ljubljani,
ru in Kopru (to je
19 v Gorici). Sledeči
vedele razprave na-
io: Novi šolski za-
aja 1889 je pospešil
zadajevani kulturni
a izjememba v no-
bila ta, da so šole
in občinske ustano-
bil patronat šole,
beni dežel in niso
avljati cerkovniške
li so formalno ne-
vščine. Šole so nad-

zorovali in upravljali krajevni, okrajni in deželni šolski sveti. Šolsko nadzorništvo je postalo laično in cerkev ni imela več pravic pri upravljanju javnih šol. Novi državni šolski zakon je postavil dva tipa ljudskih šol; osnovne in meščanske šole. Vsaka dežela je sprejela svoj šolski zakon. Obvezno šolanje je trajalo osem let. Dosledno osemletno šolanje na Slovenskem je bilo izvedeno le na Štajerskem in Koroškem, v ostalih deželah s slovenskim prebivalstvom je bila uvedena šestletna obvezna šola in njej priključena dvoletna ponavljalna šola. Učenci so obiskovali pouk osem šolskih let. Šole so imenovali po številu razredov (oddolkov): eno-, dvo-, tro-, štiri-, pet-, šest, sedem in osemrazrednice. Šole z enim oddelkom (enorazrednice) so bile razdeljene na nižjo in višjo skupino. Ob četrtkih so obiskovali pouk učenci ponavljalne šole to je — sedmega in osmega šolskega leta. V deželah, kjer je trajalo redno obvezno šolanje šest let, so odprli nov oddelk, ako je bilo povprečje učencev v razredu nad 80 v treh letih, ali če je bilo vpisanih nad 160 učencev v enem letu.

Na jeseniški trirazrednici (pozneje na štirirazrednici) so poučevali naslednji učitelji-ce:

ANTON MAJER, rojen na Vrhniki, nadučitelj od 1882 (83) do 1889.

KAREL BERNARD, rojen v Bohinjski Bistrici, nadučitelj od 1889 (21. avg.) do 1895 (13. jan.); umrl je za jetiko.

JOŽEF MEDIC, rojen na Črnučah pri Ljubljani, od 1895 (17. apr.) do 1908, nadučitelj.

JOSIP KOROŠEC, rojen na Koprivniku, od 1891—1894 (takrat je odšel v Kropo za nadučitelja).

FRANC RANT, Srednje Bitnje, od 1894 (9. okt.) do 1904.

PAVLA KREN, od 1893 (25. sept.) do 1898; nadomestovala eno leto nadučitelja, poučevala je tudi na ponavljalni šoli, leta 1898 odpovedala službo zaradi omožitve.

Leta 1895 je število učencev naraslo na 271 (134 dečkov in 137 deklic) ter 57 učencev ponavljalne šole (33 dečkov in 24 deklic); zato je bila tega leta trirazrednica razširjena v štirirazrednico, ki je eno leto pozneje — leta 1896 — dobila vzporednico k tretjemu razredu, dve leti pozneje — leta 1898 vzporednico k prvemu razredu, dve leti kasneje — leta 1900 pa še vzporednico k drugemu razredu (Oris, Lampič Stan-ko), Pokorn pa navdušeno ugotavlja: »Ako pogledamo nazaj, ko je

šola jeseniška postala prava, redna ljudska šola, ter jo primerjamo s sedanjo, opazili bomo velikanski razloček, veliko spremembo in napredek. Takrat je bila še neznatna; poučeval je le po jeden učitelj, kateri je dobil po 130 goldinarjev plače tedanje vrednosti, dandanes pa šteje učiteljski kolegij na Jesenicah že šest učnih moči, katere delujejo v prosoh tukajšnje mladine.

Pod vodstvom že imenovanega nadučitelja Jožeta Mediča (od 1895 do 1908) so poleg učitelja Franca Ranta poučevali leta 1898 še naslednji:

EMIL GUSTIN, rojen v Metliki v Beli krajini, od 1895 do 1908.

JANEZ BAJZELJ, rojen v Šmartnem pri Kranju, od 1897 do 1901.

ROZINA CORIARY, roj. v Ljubljani, od 1898 (9. maja) do 1921.

EMA ŽITNIK, rojena na Brdu nad Prevojami, od 25. sept. 1898 dalje.

Zaradi bolezni in odsotnosti sta dobrega pol leta nadomestili KARELINA BERGMAN, leta 1897 (od 17. januarja do 31. julija) ter OLGA SITIG, od 1897 (10. okt.) do 1898 (14. aprila), ko je bila odpuščena.

Glede učiteljskih plač piše Pokorn: »Nova šolska postava je odmerila nadučitelju drugo vrsto pla-

če s 600 gold., 75 gold. opravilne doklade in prosto stanovanje v šolskem poslopju. Drugemu učitelju tretjo vrsto, tretjemu, oziroma učiteljici četrto vrsto (torej delo učiteljice ni zakon enako vrednotiti, op.); poleg tega ima tudi učiteljica še prosto stanovanje zato, da skrbi tudi za snajenje šole (!). Vrh tega imajo vse tri učiteljske moči še obresti od Kosove štipendije 1000 gold., 42 gold. v dobroto. — Dokler je bil samo en učitelj na Jesenicah in je imel ob jednem tudi orglanje, tedaj je silno dobro stal, ker je prišel na 900 gold. in še mnogo viktualij je prejel.

Od leta 1888 (20. dec.) pa do leta 1891 je bil okrajni šolski nadzornik Jakob Aljaž, župnik na Dovjem, skladatelj in planinec — (Aljažev stolp vrh Triglava!), za njim pa profesor in pisatelj Franc Levec od 1891 do 1895, odtlej pa Andrej Žumer.

Zgodovinar France Pokorn je z letom 1900 zaključil svoj rokopis o jeseniški šoli; k sreči pa so se kljub dvema svetovnjima vojnima ohranile šolske kronike od 1897 dalje pa vse do danes, tako da je krog šolske zgodovine sklenjen in neprekinjen!

Jože TOMAŽIČ

17. nadaljevanje

Hann je odmaknil svoj prst z zemljevida.

»Zveze med to skupino in poveljstvom so razbite. Trenutno delujejo po svoji volji in razsodnosti. Godca smatra komanda SD za enega najnevarnejših banditov tega področja in nam je mnogo do tega, da prekinemo njegovo delovanje.«

»Gospod major, prosim, ne spuščajte se v moje področje!« ga je prekinil Messner.

Kakor bi ga ne slišal, je Hann nadaljeval:

»Če bi uspelo ujeti živega in ga privedi za zapah, si obetamo razvozlati vse niti banditizma v Keiserjevem revirju. Najbrž bi potem nihče več ne pobijal šip na tukajšnji postaji. Nadaljnje operacije bi bile lažje. Upam, da me razumete, gospodje? Računamo na popoln uspeh nocojšnjega pohoda. Celoten prijem vodi poročnik Eisberger. Prosim, stopite bliže!«

Eisberger se je prirnil k mizi. Ovrtnik težkega plašča je imel zavihan, da mu je zakrival del poraščenih lic. Na plašču ni nosil našitka in ni bilo mogoče razpoznati niti kakšnim enotam pripada niti kakšen čin ima. Večini je bilo to razumljivo, tisti, ki so se prvič znašli z njim, pa so imeli kaj premišljevati. Eisberger je zapicil svoj pogled v zemljevid in se ni menil ne za Sokoljaka, ki je nervozno oddal Tomažovo fotografijo, ne za tiste oficirje, ki jih je zaposlila njegova pojavnost.

»Ves prijem izvrši štirideset mož. Na treh PW vozeh čaka štiriindvajset mož specialne policije. Pri Sant-Jochanu se pridruži šestnajst Grenzschutzov. Skupina pusti avtomobile v vasi Althamer. Od tod napredujemo skupno skozi dolino Voje do kote 1365. Tule, gospodje!«

Vse oči so se uprle na kraj, kjer je že nekaj časa počival Eisbergerjev mezinček.

Banditi so po dobljenih podatkih na planini, katere imena ne znam izgovoriti. Tule!«

Z eno roko je pokazal kotlino pod Krsteniškim višavjem, z drugo pa je položil na mizo list papirja, na katerem je bilo zapisano neizgovorljivo ime.

Vsak po svoje so možje črkovali smisel okornih črk na zmečkanem papirju. Črkovanje je toliko zaposlilo njihovo pamet, da ni nihče mislil na nevšečnosti, ki jih utegne prinesiti ime neznane planšarije.

»Gospod Sokoljak, pojasnite možem, kako se ta kraj imenuje!« je ukazal Messner, ko že predolgo ni hotelo biti konec črkovalnemu ugibanju.

»Pšivc,« je strumno pojasnil Sokoljak.

»Pšitz,« je ponovil Walter. »Tu so torej tisti trije ali štirje banditi. Razen poveljnika policije, majorja Hanna in Bahnsturmführerja SD se vsi prisotni udeležimo prijema. Zato prosim, naj gospodje zdaj zberejo svoje misli. Nimam namreč navade, da bi kaj ponavljal ali posebej pojasnjeval.«

Svoj prst je potegnil na zemljevidu malo proti vzhodu in naveličano pretegnil obraz.

»Na koti 1365 se skupina razdeli v tri samostojne enote. Enote vodijo poročnik Jager, unterofizier Steiner in jaz.

Jager! Vi zasedete s svojimi šestnajstimi Grenzschutz položaje na kotlastem terenu vzhodno od staj. Z mesta, kjer se razdelimo, prodirate na svoj položaj v strelni vrsti. Obstanete sto do dve sto metrov pred stajami. Svoj položaj obvladate natanko trideset minut po četrti uri!

Unterofizier Steiner! Z dvanajstimi možmi policije zasedete zahodni greben. Če so moje informacije točne, je tam položno pobočje in polno velikih skal, ki so se odkrhile v višavju. Nevidni in neslišni ostanete približno pet sto metrov za planino in čakate, dokler vam banditi ne pridejo čisto pod cev!

Posebej poudarjam, naj dobi vsak mož v odpravi strogo navodilo, da je treba streljati pod noge. Tisto, kar je na planini, moramo dobiti v roke živo. Tako je povelje.

S preostalimi možmi zasedem severna pobočja. Moja skupina obide planino v razdalji dobrega kilometra in se ji ob razporeditvi v strelno vrsto približa na 200 metrov.

Vsi ostanemo v strelni črti, dokler se ne začne daniti. Ob tem času in na tisti višini je to pet minut po šesti uri.

Jagrov ljudje odpro ogenj, ko je ravno dovolj temno za začetek prijema, a je že dovolj svetlo, da moremo razločiti, kdo beži in kam beži.

Smučarski klub - odlično

Sneg se umika z gora, z njim pa tudi smučarska sezona. Tekmovalci so odložili smučke in se začeli ukvarjati z drugimi športi. Vodje smučarskih klubov urejajo biltene, pišejo kronike in razpravljajo o uspehih v pretekli sezoni ter se pripravljajo na novo. Poglejmo bližje uspehe in neuspehe smučarjev jeseniškega kluba. Njihova letošnja dejavnost je več kot vredna pohvale. Tako ženske kot moški, mladinci in mladinke so zabeležili vidne rezultate, saj so klubu priborili kar 17 zlatih, srebrnih in bronastih kolajn. Tako bogate letine že dolgo ni bilo, če upoštevamo, da so bili nekateri najboljši člani kluba na odsluženju vojaškega roka, nekateri pa so prestopili v druge klube.

Smučarski klub Jesenice, ki ima trenutno šest trenerjev, vključuje v vrstah aktivnih tekmovalcev 38 članov, dve članici, 43 mladincev in 6 mladink, ki so se doma in v inozemstvu udeležili 38 tekmovalj v alpskih disciplinah, smučarskih skokih in tekih. Smučarski klub Jesenice je organiziral državno prvenstvo v alpskih disciplinah za mladince in mladinke, republiško prvenstvo v skokih za mladince, občinsko prvenstvo v tekih in skokih, klubsko prvenstvo v vseh disciplinah in občinsko prvenstvo pionirjev v vseh disciplinah. Sodeloval je tudi pri izvedbi vseh tekmovalj medobratnih

športnih iger v železarni in republiškega prvenstva gradbincev. Nekateri funkcionarji so bili na vseh večjih prireditvah širom naše domovine, kakor na FIS v Kranjski gori, v Planici itd.

Najbolj razveseljivo je, da so največ kolajn priborili mladinci in mladinke in se uvrstili na najvidnejša mesta; Romana Kleindienst je bila na državnem prvenstvu kar štirikrat prva. Tudi člani so se dobro odrezali, saj je bilo na državnem prvenstvu v Trzinu do 19. mesta kar osem Jeseničanov; Mirko Klinar je bil drugi v kombinaciji na državnem prvenstvu in prvi v smuku na republiškem prvenstvu. Nekoliko manj uspešni so bili mladi v smučarskih tekih, kar pa je razumljivo, saj danes težko najdeš mladince ali mladinko za to težko panogo. Kljub temu pa lahko opazimo napredek; Pintar je bil drugi na državnem in prvi na republiškem prvenstvu pri mladincih, med člani pa je najboljši Kobentar, ki je stalni državni reprezentant.

Starejši skalalci so prenehali tekmovali in tako je v tej smučarski panogi nastala vrzel, ki smo jo letos lahko

opazili na vseh tekmovaljih. Toda precej je mladih, ki nas bodo v prihodnje že častno zastopali.

Se in še bi lahko pisali o uspehih jeseniških smučarjev, toda naj bo dovolj. Mirno lahko zapišemo, da smo bili na začetku sezone preveč skeptični. Doseženi rezultati kažejo, da je smučarski klub delal odlično in da se lahko po njem zgledujejo številni ostali športni klubi na Jesenicah.

P. K.

Zakaj niso ceste take, kot je treba

Pred letom dni smo na transportu dobili tri cestarje. To so narekemale potrebe. Iz dneva v dan je več cest in vozil. Ker ni bilo rednih delavcev, so ceste dobro vzdrževali trije upokojenci. Po novem zakonu o pokojninah pa lahko delajo, ker nimajo 40 let delovne dobe, le po tri in pol ure dnevno. Razumljivo je, da v polovičnem času ne morejo opraviti vsega dela. Zato ceste tudi niso take, kot je treba.

Ne uničujmo planinskega cvetja!

Ceprav še ni dobro skopnel sneg, že je vzcvetel teloh in bujno pobelil pobočja. Razgledno pot in pota v Ukovi so pa šolski otroci kmalu postlali s to prvo pomladno cvetko. Teloh sicer ni zaščiten, vendar bi morali vzgojitelji v otrokih zatirati tista nagnjenja, ki jih zapeljujejo k onečaščenju narave in njenih lepot. Vzgoja in kultura naj bi jim ubila tisti užitek, ki ga nudi uničevanje. Tak nevezgosen človek bo pozneje isto počenjal tudi z zaščitenim zlahtnim cvetjem v gorah.

Teloh je odcvetel. Vzcvetel pa je po pobočjih Mirce volčin s svojimi majhnimi, številnimi in dišečimi modrikastimi cvetovi. Volčin so majhna rastlinska skupina, rod, ki obsega pri nas komaj šest rastlinskih vrst. Vsi cvetovi v nižini že marca in aprila, v višjih legah se cvetene primerno zakasni. Kljub različni barvi cvetja so si med seboj tako podobni, da jih ne moremo zgrešiti, če poznamo le enega izmed njih. Vsi so nizki grmiči, ki zrastejo redko nad en meter visoko.

Najbolj znan je navadni volčin, ki mu ponekod pravijo tudi modrasovec, ker so vsi deli rastline močno strupeni (strup se imenuje mezelein). Zaradi lepe zunanosti je grmiček med ljudstvom priljubljen in ga radi trgajo, kar ima za cvetje pogubne posledice, posebno še, ker se rastlina razmnožuje predvsem vegetativno in le zelo

redko napravi seme, je zanjo uničevanje tem bolj usodno. Srečal sem petčlansko družino. Vsak je nosil velik šop modrikasto cvetočega volčina. (Nadaljevanje na 7. strani)

Čestitamo

Na fakulteti za strojništvo v Ljubljani je 24. aprila v Ljubljani z odličnim uspehom diplomiral Miro Noč z Javornika.

Rojen je bil 26. avgusta 1933, prvo zaposlitev v železarni pa je dobil 1. novembra 1951. Naprej je bil risar v projektivnem biroju, nato je delal v vzdrževalnih obratih na Javorniku in energijskem oddelku. Pozneje ga srečamo v valjarni 2400, kjer je bil asistent pri obratovanju. Povsod, kjer je delal, se je zanimal za probleme in se trudil, da bi si pridobil čim več znanja. Zaradi tega se je odločil tudi za študij na fakulteti za strojništvo v Ljubljani.

K uspešno opravljeni diplomu mu iskreno čestitamo in želimo, da bi na novem delovnem mestu v železarni pri strokovnem delu dosegel kar največ delovnih uspehov, hkrati pa želimo, da bi tako požrtvovalno kot doslej sodeloval in pomagal pri reševanju problemov na kulturno-prosvetnem polju in v ostalih družbeno-političnih organizacijah!

Š A H

NAGRADNI BRZOTURNIR

V počastitev 1. maja je šahovsko društvo Jesenice priredilo v ponedeljek, 3. maja dopoldan nagradni brzoturnir, na katerem je sodelovalo 25 članov, in sicer en mojstrski kandidat, štirje prvokategorniki, 3 drugokategorniki, 11 tretjekategornikov, 3 četrtekategorniki in trije igralci brez kategorije. Zaradi velike udeležbe so bili prijavljeni razdeljeni v dve skupini. V A skupini, v kateri so nastopali igralci z višjo kategorijo in je imela devet udeležencev, je bil prvi Zorko pred Saradjenom, Krajnikom, Štrumbom in Janom. V B skupini s 16 udeleženci je bil najboljši Balanč pred Oblakom, Hermanom, Pongračevom in Vukovičem.

Tradicionalni prvomajski turnir na Javorniku

Šahovska sekcija DPD Svoboda »France Mencinger« Javornik — Koroška Bela prireja vsako leto ob mednarodnem prazniku dela, 1. maju šahovski brzoturnir. Tudi v nedeljo, 2. maja so se zbrali šahisti z Javornika in odigrali brzoturnir, ki se ga je udeležilo 13 šahistov. Prvo mesto je osvojil inž. Miroslav Noč, drugo Jordan, tretje mesto pa Bergles.

Ljubljana : da, Jesenice : ?

Ne uničujmo planinskega cvetja!

(Nadaljevanje s 6. strani)
Sele od mene so zvedeli, da so si natrgali strupenih rož in da so se hudo pregrešili zoper zakon o zaščiti planinskega cvetja. Trganje vseh volčinov je zakonito prepovedano!

Kmalu bodo pobelile naše lepe narcise travnike in pašnike po jeseniških in javor-niških rovtih. Stevilni ljubitelji cvetja jih bodo prišli občudovat. Med njimi se pa bodo kljub prepovedi o trganju pojavili tudi uničevalci narcis, ki si jih bodo natrgali toliko, da bi lahko kr-mili koze (če bi jih jedle). Ognili se bodo ceste in jih po skrivnih poteh in stezah prinesli v dolino.

Novi odlok o varstvu cve-tic daje planincem in čla-nom Gorske straže poobla-stilo, da ugotovijo imena ta-kih škodljivcev in jih ne-usmiljeno postavijo na sra-motni oder. Kljub vsemu tru-du planincev in ljudske mi-lice ljudje še množično uniču-jejo zaščitene rastline. Zakon žal nima zaželenih uspehov. Zdi se, da ne bo drugače, do-

kler se človek ne bo zavedal, da le v naravi in gorah sa-mih je cvetje mikavno, le v rasti in veličastvu narave je njih polna lepota, ki jo uživa človek, ko sreča to živo stvarco, veselečo se sonca in življenja. Pomislimo ob cve-tkah, kako težavno živijo vi-soko v gorah med golimi ska-lami, kako se zadovoljujejo z betvico prsti, kako hud boj prestajajo z burjo in neurji ter izpolnjujejo svojo nalogo

v rasti in plojenju. To je večni zakon narave!

Ni naloga samo planinskih društev, da vzgajajo s preda-vanji, podukom in propagan-do, temveč je to ena izmed nalog vseh onih, ki jim je iz-ročena vzgoja mladine. Ka-dar bo šel turist ali večja skupina mimo čudovite cve-ke ob stezi in bo ta nevar-nost srečno prestala — ta-krat več zakona treba ne bo.

Anton Blažej

Nogomet

Triglav: Jesenice (člani) 4:0

Jeseniški nogometaši so že na pot odšli nekompletni, tako da sta morala v Kranju izpopolniti njihove vrste dva člana Triglava. Poraz je ob-čuten in prav gotovo ne-vzpodbuden za vse, ki priča-kujejo, da se bodo Jeseničani prihodnje leto borili v slovenski conski ligi. Verjet-no bo le treba temeljito po-mladiti nogometne vrste, če bomo hoteli uspeti. S seda-njo ekipo, v kateri je precej

starejših igralcev, ki so nekdanji sicer igrali dober no-gomet, res nima smisla ko-vati dolgoročnejših in visokih načrtov. Dokaj visoka sred-stva pa naj raje namenijo za vzgojo mladincev, ki bodo potem čez nekaj let lahko res dostojno zastopali Jese-nice tudi v nogometu.

Res je, da tekma ne šteje v konkurenco gorenjske lige, ker Triglav B tekmuje izven konkurence, res je pa tudi, da so s tem nastopom poka-zali, koliko jim je do nogo-meta oziroma kako znajo ce-niti prizadevanje športnih de-lavcev, da bi z nogometom na Jesenicah končno spet uspeli. Nedeljsko srečanje v Kranju naj nam bo torej re-se nopoln, da je treba v je-seniškem nogometu korenitih ukrepov, pri katerih ne bi smeli biti prav nič sentimen-talni.

Pripis: Pri upravnemu od-boru nogometnega kluba Je-senice smo se pozanimali gle-de poteka nogometne tekme, ki so jo odigrali jeseniški no-gometaši proti Triglavu B in jo izgubili s 4:0. K zgornjemu opisu tekme pripominjajo le to, da je moštvo odpotovalo v Kranj oslabiljeno zaradi štiri-h poškodovanih igralcev. Po-raz Jesenic je zelo občuten, vendar tekma oziroma rezul-tat ne vpliva na število točk in razpored na lestvici go-renjske nogometne lige. Pre-pričani smo, da bodo jeseniški nogometaši vzeli tekmo proti moštvu Svobode v šen-čurju pri Kranju, ki bo dru-go nedeljo, bolj resno in osvo-jili obe točki, ki sta nujno potrebni, če hočejo obdržati prvo mesto na lestvici. -or

JESENICE (pionirji) :
TRIGLAV (pionirji) 0:8

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikal-ne podružnice Železarne Je-senice in sindikalnemu odbo-ru Javornika II se iskreno zahvaljujem za denarno po-moč, ki sem jo prejel v času mojega bolovanja.

Rudi Zupan

Jeseničani se zadnje čase večkrat pogovarjajo o pokri-tem drsališču. Bo ali ne bo? Tudi nas je gnala radoved-nost, zato smo se napotili k direktorju Zavoda za vzdr-ževanje športnih objektov Francu Božiču in predsedni-ku gradbenega odbora tega kulturno - športnega objekta Lojzetu Božiču. Preberite, kaj smo zvedeli.

Na razpis in licitacijo za gradnjo pokritega drsališča sta se prijavila podjetje Slo-venija ceste iz Ljubljane in v kooperaciji »Gradiš« Ljub-ljana ter »Sava« Jesenice. Komu bodo zaupali gradnjo, bo gradbeni odbor odločil še ta teden. Sicer pa še nimajo gradbenega dovoljenja, ven-dar upajo, da ga bodo dobili pravočasno in bodo lahko okoli 15. maja začeli graditi severno tribuno, na kateri bo slonela streha nad drsali-ščem. Toda tega napovedane-ga roka začetka gradnje se bodo lahko držali le v pri-meru, če bo urejeno finančno vprašanje. Zadeva okoli de-narja je še nejasna. Med gradnjo severne tribune bo investitor tudi šele zvedel, ali bo drsališče pokrito ali ne. V primeru, če ledena plo-skev ne bo pokrita, Zavod za vzdrževanje športnih objek-tov ne more zagotoviti, da bo v marcu prihodnjega leta še led. Torej, če ne bo po-kritega drsališča, Jeseničani ne bomo imeli prilike gledati svetovnih mojstrov hokeja na ledu.

Ta kulturno-športni objekt smo začeli graditi v najtežjih

trenutkih. Toda ob tako veli-ki moralni in finančni pod-pori občanov ne bi smeli vreči puške v koruzo, temveč močno potrskati na vrata za kredite in odločno zahtevati podporo. Popolnoma upravi-čeno se občani in delavci vprašujejo, kdo je financiral gradnjo luksuzne hale v par-ku inž. Staneta. Bloudka v Ljubljani. Nikoli nismo sli-šali, še manj pa je bilo na-pisanega o neki soudeležbi občanov. Objekt pa je rasel in bil zgrajen v rekordnem času. Še več, po podatkih v časopisih je gradnja obstoje-če hale veljala čez 3 milijar-de dinarjev, da bi jo pri-merno uredili tudi za sve-tovno prvenstvo v hokeju na ledu, pa menda potrebujejo še 600 milijonov dinarjev. Odkod denar ob splošnem omejevanju gradbenih inve-sticij in zakaj take težave za dobrih 200 milijonov, kolikor bi potrebovali kredita, da bi pokrili tudi jeseniško drsali-šče. Si morda pre malo pri-zadevamo, ne znamo ubrati pravih strun, ali morda jese-niški delavec ne zasluži ob-jekta, v katerem ne bi bil prostor samo za hokej, tem-več tudi za vrsto drugih pri-reditev, saj v občini nimamo dvorane, ki bi lahko sprejela vsaj tisoč, pa tudi več gle-dalcev. Naj bo res za jeseni-škega delavca, ki v potu svo-jega obraza ob žarečem že-lezu ustvarja ne le zase, na raznih zborovanjih, prosla-vah in prireditvah edina streha nebo.

P. K.

Povečan tabor v Baški

V Baški na otoku Krku že vrsto let letujejo športniki občine Jesenice. Tabor vodi telovadno društvo Partizan z Jesenic. Ker pa je za to ta-borjenje vedno večje zaniman-je med jeseniškimi športni-ki, je uprava TVD Partizan sklenila tabor povečati. Pri uresničitvi tega načrta jim je na pomoč priskočila Žele-zarna Jesenice in odstopila vikend hišice iz Železarskega kampa v Kaštel Lukšiču. Te hišice so premestili iz Ka-štela na otok Krk. Tako se je zmogljivost tabora Parti-zana povečala za okoli 40 le-žišč in bo sedaj skupno zna-šala okoli 440 postelj. Sedanji obstoječi tabor bodo preselili s sedanjega prostora preko zaliva v tako zvano Banco Luko, kjer bodo namestili šotore in vikend hišice. Po-zanimali smo se, kdo vse bo imel pravico letovati v le-tošnji sezoni v povečanem taboru na Krku. Predstavni-ki TVD Partizan so nam za-upali, da vsi aktivni športni-ki Jesenic, predvsem pa čla-ni TVD Partizan. Kakšna bo cena letovanja v letošnjem letu še ni znano, vsekakor pa bo višja kot v pretekli sezo-ni. To pa popolnoma upravi-čeno, saj jih bo prevoz iz Kaštela Lukšiča do otoka Kr-ka veljal s podrtjem in po-stavitvijo hišic okoli milijon dinarjev. Tako lahko priča-

kujemo, da se bo letos na Krku zvrstilo še več športni-kov jeseniške občine. Tabor sam pa bo s hišicami in osta-limi šotori še bolj sodobno urejen.

REZULTATI ŠPORTNIH SREČANJ

KOŠARKA JESENICE :

ILIRIJA (moški)
81:63 (37:24)

Za Jesenice so igrali: Jeraj 32, Koren 21, Sodja 10, Svet-lin 9, Dragojevič 6, Peter-man 3.

Za Ilirijo: Maberšnik 12, J. Senčar 11, Bajc 11, Polane 8, Suštar 7, Kogovšek 6, Šte-fančič 4, Podlogar 2, P. Sen-čar 2.

Srečanje sta pred skoraj 300 gledalci vodila Voraga in Cizelj iz Ljubljane.

JESENICE :

ILIRIJA (ženske)
66:49 (33:19)

Jeseničanke so bile ves čas boljše in so zasluženo zma-gale. Najuspešnejše so bile za Jesenice: Benedičič 25, Pavlič 14, Bertonec 9, Vu-drič 7, Mušič 7 in Daksobler 4. Za Ilirijo pa Nostra 16, Suša 12, Sedaj 10, Novljan 7 in Mihelič 4.

Kaj bomo gledali v kinu

Kino »RADIO«

8. in 9. maja ameriški barvni CS film BREZNO IN NIHALO, ob 17. in 19. uri, v nedeljo tudi ob 15. uri.

10. maja ameriški barvni film NUNA, ob 17. in 19.30 uri.

11. in 12. maja francoski CS film SKRIVNOSTI KABARETA, ob 17. in 19. uri.

13. in 14. maja nemški CS film GOL MED VOLKOVI, ob 17. in 19. uri.

15. maja ameriški barvni CS film SLADKA PTICA MLADOSTI, ob 17. in 19.30 uri.

Kino »PLAVŽ«

8. in 9. maja francoski CS film SKRIVNOST KABARETA, ob 18. in 20. uri, v nede-ljo tudi ob 16. uri.

10. in 11. maja ameriški barvni CS film BREZNO IN NIHALO, ob 18. in 20. uri.

13. in 14. maja japonski CS film HIROŠIMA, ŽALOST MOJA, ob 18. in 20. uri.

DEŽURNI ZDRAVNIK

Za čas od 7. maja od 12. ure do 14. maja do 12. ure.

ZAHODNI DEL JESENIC: dr. Mihael Sajevec, Jesenice, Tavčarjeva 5, telefon 94, Re-šilna postaja Jesenice.

VZHODNI DEL JESENIC: dr. Stanka Rosenstein, Jeseni-ce, Cesta bratov Stražišar 34, telefon 82-244, interni 733.

15. maja italijanski film OSEM IN POL, ob 18. in 20. uri.

Kino ŽIROVNICA

9. maja ameriški film UBI-TI OPONAŠAVCA.

12. maja ameriški barvni CS film BREZNO IN NIHALO.

16. maja francoski CS film SKRIVNOSTI KABARETA.

Kino DOVJE

8. maja ameriški film UBI-TI OPONAŠAVCA.

9. maja francoski film ZLOČIN V BARCELONI.

13. maja ameriški barvni CS film BREZNO IN NIHALO.

15. maja francoski CS film SKRIVNOSTI KABARETA.

Kino KOROŠKA BELA

8. maja japonski CS film HIROŠIMA, ŽALOST MOJA.

9. maja ameriški barvni VV film ZAJTRK PRI TIF-FANYJU.

10. maja francoski CS film SKRIVNOSTI KABARETA.

15. maja nemški CS film GOL MED VOLKOVI.

Kino KRANJSKA GORA

8. maja ameriški VV barvni film ZAJTRK PRI TIFFA-NYJU.

9. maja japonski CS film HIROŠIMA, ŽALOST MOJA.

13. maja francoski CS film SKRIVNOSTI KABARETA.

14. in 15. maja ameriški barvni CS film BREZNO IN NIHALO.

Ob 20-letnici osvoboditve in 30-letnici jeseniško-javorniške stavke

Osvoboditev Jesenic v maju 1945

V tej naši rubriki smo do sedaj obravnavali več dogodkov tako iz obdobja NOB kot iz leta 1935, ko je bila na Jesenicah velika stavka. Današnji prispevek se nanaša na dogodke pred točno dvajsetimi leti, ko je naša domovina spet postala svobodna. Takrat je bil sekretar okrožnega komiteja Aleš Jelenc, ki smo ga obiskali in se z njim pogovarjali. O dogodkih tik pred osvoboditvijo in osvoboditvi sami nam je povedal marsikaj zanimivega, kar doslej ni bilo nikjer zapisano. Nekaj njegovih misli bomo poskušali posredovati.

»Že pomladi leta 1944 smo se začeli pripravljati na dokončen obračun z okupatorjem ter prevzem gospodarstva in oblasti v svoje roke. Zato smo okrepili v jeseniški železarni odbore delavske enotnosti. Glavnemu odboru je predsedoval Franc Žurman, v njem pa so bili zastopniki posameznih obratov. S pomočjo organizacije delavske enotnosti smo se pripravljali na končno akcijo. Pogovarjali pa smo se tudi s takratnim tehničnim direktorjem inženirjem Klinarjem. Posrednik med njim in nami je bil inž. Matevž Hafner ter delavca Smolej in Komic. Večkrat smo se sestali z njim in sicer v Kropi ter v Jeseniških rovtih na domu inž. Kurta Hofmanna. Od inž. Klinarja smo zahtevali, da bi vsi strokovnjaki železarne odšli v partizane, vendar obljube ni izpolnil. Zato smo začeli brez njega organizirati odhod strokovnjakov v partizane. Zahtevali pa smo tudi, da pošilja material v partizane, posebno pa tovarni v Kropi, ki je delala za nas. O tem le toliko, da bi osvetil dogodka, ki so se zgodili pozneje, v letu 1945. Takrat smo se namreč koncem aprila sestali na Poljanah v gostilni pri Rozmanu. Odbor delavske enotnosti v tovarni ter sedem vodilnih strokovnjakov je bilo navzočih na tej primopredajni seji, na kateri smo določili upravni odbor železarne. Za predsednika odbora je bil izvoljen Franc Žurman. To je bilo torej še pred 1. majem in pred vkorakanjem partizanov na Jesenice. Organizirano smo pristopili k prevzemu tovarne v svoje roke in zato zahtevali od prisotnih strokovnjakov, da ohranijo

tovarno takšno kot je — sobno za obratovanje.

Naj omenim še nekaj ostalih dogodkov v tem času.

Z zastavami na čelu so partizani vkorakali na Jesenice

Tokrat smo izvedli masovno mobilizacijo jeseniških delavcev. Ta dan, so se z Jesenic po poti na Poljane zgrinjale množice ljudi. Vse mobilizirance, med njimi je bila tudi kompletna jeseniška godba, smo takoj napotili v Krnico, kjer je bila zbirna baza, od tod pa tiskoj na položaje, v borbo proti ostankom nemških čet, ki se niso hotele predati. Fronta, če lahko tako rečemo, je bila v Gorjah in mnogi so tam prestali svoj ognjeni krst. Okrog 200 smo jih napotili čez Jelovico v Škofjo Loko in nato v Kranj. Nekaj jih je odšlo po osvoboditvi Bleda v Lesce in naprej v Radovljico. Čez 500 pa jih je s komando jeseniškega mesta vkorakalo na Je-

senice. Z zastavo na čelu se je vila povorka pod Mežakljo čez Hermanov most do hotela Pošte in skozi Jesenice do Titovega doma. Vodil jo je komandant mesta Jesenice Ivan Finžgar. Sodelovala je v njej tudi godba, ki so jo nalašč za to priliko sestavili iz preostalih starejših godbenikov in mladinske godbe. Takoj ob prihodu na Jesenice je bilo pred Titovim domom zborovanje, na katerem sem pozdravil zbrano množico lju-

Personalne vesti

ZA MESEC APRIL 1965

61 sprejetih delavcev, 51 obračunanih delavcev, 3 sprejeti uslužbenci in 3 obračunani uslužbenci.

UPOKOJENI SO BILI NASLEDNJI DOLGOLETNI SODELAVCI:

MINKA RADELJ, valjarna 2400 — v ZJ 10 let; IVAN MEDVEŠČEK, 1904, valjarna 2400 — v ZJ 32 let; JOŽE BASSA, 1915, varnostna služba — v ZJ 12 let in pol; IVAN CERKOVNIK, 1911, valjarna 1300 — v ZJ 30 let in pol; RUDOLF GEOHELI, 1909, žebeljarna —

v ZJ 28 let; FRANC JENKO, 1908, konstrukcijska delavnica — v ZJ 27 let; CIRIL LAVRENČAK, 1909, lužilnica — v ZJ 30 let; ANTON OMAN, 1910, žebeljarna — v ZJ 28 let; PETER PREZELJ, 1907, toplotna energija — v ZJ 24 let; FERDINAND STRAVS, 1904, gradbeni oddelk — v ZJ 23 let; FRANC ŠTIRM, 1924, žarilnica — v ZJ 4 leta in pol in ALOJZ TOMAZIN, 1908, valjarna 1300 — v ZJ 25 let.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

Jeseniški gimnazijci za 1. maj

Dijaki jeseniške gimnazije so se tudi ob praznovanju 1. maja izkazali. Pod vodstvom prof. Cili Kodričeve, ki je pripravila scenarij in režirala, so na predvečer praznika v dvorani gledališča »Tone Čufar« prikazali prerez skozi slovensko socialno poezijo in prozo. Poslušali smo pesmi in odlomke iz proznih del slovenskih književnikov od Stritarja do Mateja Bora, ki so bili povezani v skladno zaporedje ter celoto. Dijaki so večer izvedli odlično. Izvrstno so obvladali precej zahteven tekst, poleg tega pa so se tudi pri celotni izvedbi potrudili, da bi bila čim boljša. Brez dvoma pomeni njihov nastop prijetno presenečenje, za njih same pa zavest, da so s svoje strani pripomogli k izvedbi proslave v počastitev delavskega praznika.

Poleg jeseniških gimnazijcev je na proslavi sodeloval tudi komorni zbor jeseniške Svobode »Tone Čufar«, ki je pod vodstvom Poldeta Ulage zapel tri pesmi. O 1. maju, njegovem pomenu kot prazniku delovnih množic, pa je govoril predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ludvik Kejžar.

FINO RUDO SMO PREPELJALI

Kot smo že poročali, smo morali okoli 40.000 ton fine rude (drobne) odstraniti s halde in jo vskladiščiti ob novem nasipu na Borovljah. Ta drobna ruda, ki jo bomo uporabili v novi aglomeraciji, je bila napoti predvidenim novim žerjavom za pripravo vložka za martinarno. Zaradi velikega dovoza starega železa smo vsa motorna dvigala uporabili pri razkladanju le-tega. Zato smo se dogovorili za prevoz drobne rude s kamioni. Transport z rudnega dvora je potekal zadovoljivo.

S PRIHRANKI BODO KUPILI ŠE EN VILICAR

Za hitrejše razkladanje vagonov smo uvedli premije. Del prihrankov za zmanjšanje stojnine pa je treba nameniti za nabavo novih razkladalnih naprav. Na transportu so sklenili, da bodo s tem denarjem kupili 3,5 tonski vilicar, ki ga nujno potrebujemo za dovažanje proti ognju odporne opeke z rudnega dvora k pečem v jeklarni. V lanskem letu so namreč prihranili na stojnini več kot 7 milijonov dinarjev.

B.

ZAHAVALA

Težka in dolgotrajna bolezen je pretrgala nit življenja naši ljubljani

LOJZKI OBIDOV

Ob njeni smrti se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so našo drago pokojnico spremili v tako velikem številu k zadnjemu počitku, ji darovali cvetje in sočustvovali z nami. Posebno se zahvaljujemo sosedom Humrovi, Reboljevi in Ključevičevi za nesebično pomoč in mnoge tolažilne besede, ki so jih poklonile v času njene bolezni njej in ob njeni smrti tudi nam. Zahvaljujemo se lastnikom osebnih avtomobilov, tov. Bukviču in tov. Zupanu za poslovilne besede ter godbi jeseniške Svobode za žalostinke, s katerimi so jo spremili k preranemu grobu.

Žalujoči mož Gabriel in sorodniki

Novice s plavža

V preteklem tednu smo na rudnem dvoru končali z grobim izkopom pri poglobljanju dvora. Tako bo lahko Komunalno podjetje Jesenice nadaljevalo z betoniranjem.

V kamnolomu smo začeli mleti apnenec, ki ga bomo uporabljali pri proizvodnji samohodnega — bazičnega sintra v aglomeraciji.

V ponedeljek, 26. aprila smo imeli na plavžu štev. 1 prodor železa. Zaradi okvare ki je pri tem nastala, peč tri dni ni obratovala. S tem smo izgubili okrog 550 ton grodja. Plavžarji in vzdrževalci na plavžu ter montažnega oddelka so vložili veliko truda, da so okvaro zelo hitro popravili.

-jn

ZELEZAR

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZELEZARNE JESENICE — Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo Zelezarja, Zelezarna Jesenice. Tel. int. 758 in 394 — Tisk ČP »Gorenjski tisk«